

Bèlgica: una lliçó de drets i llengua

El pas per la justícia belga del president Carles Puigdemont i quatre consellers del govern català és un esdeveniment que està mostrant al món, però també a Catalunya, grans diferències entre sistemes judicials. Per exemple, aquest tràmit ha revelat a l'opinió pública un fet que resulta prou inèdit per a persones que coneixem la justícia espanyola: a la regió de Brussel·les es pot escollir la llengua en què compareixes davant la justícia d'entre les dues oficials de la regió, el neerlandès i el francès. Això vol dir que les parts afectades són les que escullen la llengua que farà servir el jutge i tot el procediment.

I és que la justícia belga garanteix als ciutadans l'ús de les llengües pròpies de cada territori. Els diferents òrgans jurisdiccionals (de primera instància, laborals, penals...) estan dissenyats territorialment per garantir els drets lingüístics, independentment del nombre de tribunals; fins i tot, sempre se'n reserva un per a la regió de parla alemanya que funciona en aquesta llengua per a una comunitat de menys de 100.000 parlants. La resta de tribunals funcionen en francès o neerlandès segons la regió on s'ubiquin. A la regió de Brussel·les, que és oficialment bilingüe, sempre s'ubiquen un mínim de dos tribunals per ordre jurisdiccional, un de parla francesa i un de parla neerlandesa. A més, la llei preveu que els parlants de les llengües del país que tinguin una causa oberta en una regió en què la seva llengua no és l'oficial puguin demanar que la causa es traslladi a un territori on la seva llengua sigui l'oficial.

Aquesta situació tan garantista amb els parlants de les tres llengües de Bèlgica pot resultar sorprenent per a les persones que només coneixen el funcionament de la justícia espanyola als territoris de parla catalana, ja que la justícia espanyola no territorialitza l'assignació de funcionaris segons les llengües pròpies dels territoris. A Catalunya, les Illes o el País Valencià un funcionari judicial pot treballar al servei dels ciutadans sense saber la llengua pròpia del territori, cosa que provoca que les parts que vulguin parlar en català estiguin obligades a sol·licitar un intèrpret.

A més, la justícia espanyola afaforeix sempre el castellà. L'article 231 de la llei orgànica del poder ju-

ÒSCAR ESCUDER I DE LA TORRE

PRESIDENT DE LA PLATAFORMA PER LA LLENGUA

La proporció de sentències en català és de poc més del 8%

dicial regula la potestat de fer servir el castellà en tot el territori i l'obligació de fer-lo servir quan les parts demanin la tramitació en llengües diferents.

L'estat espanyol incompleix la normativa pròpia en vulnerar l'article 9.1 de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries: en ratificar-la, es compromet a garantir

que els procediments judicials es podran menar en català allà on és oficial. El poder judicial espanyol, incloent-hi el TSJC, no tramita en català els procediments iniciats per una demanda en aquesta llengua i exigeix que el ciutadà ho sol·liciti expressament, cosa que el Síndic de Greuges ha criticat en més d'una ocasió. De fet, ni tan sols en els ca-

sos en què els ciutadans ho sol·liciten el procediment es tramita automàticament, sinó que moltes vegades s'ignora la petició, i fins i tot es deneguen els recursos posteriors. Cal destacar que en els dos darrers anys la proporció de sentències en català ha estat de poc més del 8%.

A diferència de l'estat espanyol, Bèlgica va trencar amb el seu pas de funcionament monolingüe francòfon i ara és molt respectuosa amb les diferents comunitats lingüístiques, com ho són altres democràcies consolidades com Suïssa i el Canadà.

La tria com a llengua de procediment per part del president Puigdemont del neerlandès, la llengua del seu advocat, ha despertat un seguit d'insinuacions en diversos mitjans de comunicació espanyols, que han assenyalat que la tria es podria deure al fet que volgués un jutge més favorable als seus interessos, una insinuació que qüestiona la justícia d'un país d'una tradició democràtica més llarga.

Aquestes insinuacions, però, no ens deixen gens tranquils com a catalanoparlants. Potser és que pensa el lladre que tothom roba. ¿Potser hem de pensar que a l'estat espanyol els jutges de parla castellana ens poden perjudicar pel fet de parlar en català? Un estudi de l'any 2010 assenyalava que el 75% dels advocats que treballen en català havien rebut algun tipus de pressió per fer servir el castellà. La situació que es dibuixa és la d'una vulneració de drets molt greu i ens confirma que els catalanoparlants necessitem un estat a favor per a no patir, dia a dia, diversos atacs, discriminacions i greuges pel fet de parlar la nostra llengua.

OLIVIER HOSLET / EFE